

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér: Malba 2

Diplomová práce
Blowin' in the wind

Vypracoval: Denis Baštuga
Vedúcí diplomovej práce: MgA. Milan Mikuláščík, MgA. Julius Reichel
Oponent diplomovej práce: doc. Vladimír Skrepl
Akademický rok. 2024/2025

Abstrakt

Moja práca sa bude zaoberať reverznými procesmi v akčnej malbe. Skúma kolektívny imprint životných milníkov a udalostí pred našimi individuálnymi prežitkami. Zaraďuje výtvarné prvky popkultúry k historizmom a nastoluje tak naratív, ktorý odľahčuje vážnosť bytia prostredníctvom humoru. Maliara stavia do role kronikára, ktorému v žilách koluje skúsenosť jeho priamych aj nepriamych predkov. Diela svojim obsahom stoja na hranici poznaného, či nejasného a evokujú akýsi konspekt (nečistopis) doby.

Kľúčové slová : premeny rurálu, nálada, vietor, každodennosť, konflikt, medzidruhovú tolerancia.

Abstract

My work explores reverse processes in action painting. It investigates the collective imprint of life milestones and events that precede our individual experiences. It positions visual elements of pop culture within the framework of historicism, thereby constructing a narrative that lightens the gravity of existence through humor. The painter is cast in the role of a chronicler, with the lived experiences of both direct and indirect ancestors flowing through their veins. The artworks, through their content, stand at the threshold between the known and the obscure, evoking a kind of conspectus—a rough draft—of the era.

Key words : Changes in rural areas, mood, everyday life, conflict, interspecies tolerance

Séria *Blowing in the wind* je zložená z niekoľkých veľkoformátových malieb (280*170), ktoré dokumentujú autorov príbeh o odchode z mesta. Zárodky tejto práce vznikali na nemeckom ostrove Rujana, ktoré bývalo útočiskom starých Slovanom a neskôr aj vlasteneckých ideológií (Štěříková, 2020).

Práve tu začal experiment s frotážami, ktoré sa stali podstatné pre celú prácu. Cieľom bolo otláčiť historickú epochu a postaviť ju do dialógu s prítomnosťou. Subjektom boli kmene stromov s vyrezanými symbolmi, ale aj mená a heslá, ktoré už obrastené rany stromov lemovali. Túžba znovuobjavovania slovanských koreňov nás priviedla k znovuobjavovaniu vlastnej subjektivity. Po tomto zbere dát nasledoval presunul do starého kamenného domu v Dubskom Švýcarsku, kde bola práca kompletizovaná. Kompletizácia diel však vyžadovala hlbšiu potrebu výchádzať z reálnej skúsenosti a tak Prahu vystriedala dedina a úžitkové hospodárstvo.

Výskumnými nástrojmi sa stali výtvarné potreby, dróny, násadové vajíčka prepeličiek či húsatá a výtvarný dokument o návrate ku koreňom mohol začať. Návrat nie je podmienený národnostnou hrdosťou, ale túžbou vracať do regiónov to, čo kedysi bolo samozrejmou. Prirodzenosť a úžitkovosť pôvodných hospodárskych krajín.

Diplomová práca sa odvíja od empirického zberu obrazových a ideologických dát v teréne. Jej podstatou je skúmanie posolstva zotrvačnosti a trpezlivosti v konfliktných situáciách. Veľkoformátové maľby slúžia ako portály vstupu do meniaceho sa hlbokého tuzemského rurálu, kde fyzický zber dát prostredníctvom frotáže daného miesta je kľúčovým. Zber štruktúr omietok domov, podláh, kôry stromov. Snaha o skutočný prepis *genia loci*, ktorý poslúžil ako solídny základ diel. Je to kulisa, pred ktorou sa vyvíjajú symbolisticko-expressívne scény.

Obrazy sú maľované versatilným spôsobom analógie. Každý obraz funguje sám za seba, no je možné ich spájať do diptychov a triptychov, ktoré divákovi nastolujú novú perspektivu pohľadu a čítania obsahu. V kombinácii, otvárajú medziformátovú hru krajinomaľby. Expressívna malba grafického rázu je podporená sarkastickými kresebnými momentami, ktoré sú situované do konfliktu či stretu vyobrazených protagonistov. Konflikt je zobrazený prostredníctvom dedinských výjavov, ktoré vychádzajú z bezprostrednej skúsenosti, obrazy odhaľujú prepojenia medzi tradíciou a modernou technológiou v hmlistých súvyslostiach, pracujúce s konceptom dezinterpretovanej modly a jej regresívneho plošného dopadu. Jean Baudrillard (1981) tvrdí, že v postmodernej spoločnosti sú modly už len simulakrá – znaky bez reálneho základu. Kritizuje ikonické obrazy a symboly (napr. Disneyland, média, televíziu), ktoré simulujú realitu, ale sú v skutočnosti jej náhradou. Roland Barthes (1957), zas rozoberá populárne mýty modernej spoločnosti a ukazuje, ako bežné symboly nesú ideologické záťaže – ich ironické "prečítanie" vedie k ich dezinterpretácii.

Zvieratá v obrazoch symbolizujú medzidruhovú toleranciu v polárnych náladách. V procese tvorby vznikla aj krátka textová koláž, ktorá sa stala stavebným kameňom:

*Svätá Starosta,
Náš Chlieb každodenný nám daj,
hadie jazyky spútaj -
a malý kúsok pozemku prosím tiež daj,
nech život offline - je zase raj.
Rozum treba rozložiť do všetkých kútov cesta,
a tak káram mestá,
aby zanevreli na stereotypické gestá ,
lebo žiť aj mimo mesta je cesta,
ako vyrovnať sily v ceste
a nezotrvať v živote na jednom mieste.
-V minulosti.-
Nebude Vám vadieť že budete lietať,
vaše pľúca sa budú kyslíkom zmietat'.
No predtým ako začnete lietať,
zistíte si, či ste na to oprávnení.*

Bez ohľadu na to, kde budete lietať, musíte sa zamyslieť nad bezpečnosťou ľudí v tej oblasti. Všeobecným pravidlom je, že ak prevádzkujete let v tzv. otvorenej kategórii, prelety nad ľuďmi, ktorí sa nezúčastňujú na vašom lietaní alebo aktivite, vaše aktivity nebudú nikdy tolerované. To znamená, že musíte dodržiavať dostatočný odstup od ľudí a majetku. Zaručuje sa tým ich bezpečnosť a ochrana súkromia.

V opačnom prípade Vám odporúčame chovateľstvo prepeličiek. Na to si najskôr pripravte násadové vajcia a liaheň.

Akonáhle máte pripravenú liaheň aj násadové vajcia, môžete začať so samostatným liahnutím, ktoré obvykle trvá 16-18 dní. Kľúčovými faktormi k úspešnému liahnutiu sú predovšetkým teplota (37,7), vlhkosť (50-60%, v posledných troch dňoch zvýšiť na 70-80%) a pravidelné otáčanie vajec. Nezabudnite pritom na to, že štát začína od osady a tak s nadobudnutým potomstvom rozsievajte lúčnu trávku a správne hodnoty.

Je to hlavne z toho dôvodu, že baránok boží ktorému sa klaniate, má jednoducho priveľké úroky. Nie však vtedy, ak si zoženiete kľúče od chrámu, kde ho môžete stretnúť v bežnú sobotu v teplákoch, ako zametá ihličie z minuloročných Vianoc. Ak Vás prichytí, spýta sa, čo tam

hľadáte, odpovedzte, že idete len po vodu, pustí Vás, pretože dobrých nosičov vody je málo a už skoro večnosť nepršalo.

No ak bude mať podozrenie, že chcete polievať kamene na svojej záhrade, spustí zas svoj systém nátlaku, ktorý sa nesie vzduchom ako zvuk.

Ale ja chcem drónom zaháňať ovce do košiaru, nie ľudí do zákopov. A husí pochod len symbolicky aby sa nezabudlo kam to môže zájsť. No dnes zostávam len fotografom nálad, čo pri východe Slnka pozoruje svoj obrovský tieň. Lebo čo ak som bol v minulosti dom so studňou bez pitnej vody?

Nepriamim rozprávačom jednotlivých diel sa stali klasy a rôzne druhy tráv, ktoré v obrazoch fungujú ako prenášače informácii vetrom, pričom manifestujú ich historicko-symbolický význam. Obilný klas nesie bohatú symboliku, ktorá zahŕňa fyzickú úrodu, duchovnú obnovu, jednotu komunity a kultúrnu identitu. Jeho prítomnosť v rôznych aspektoch kultúry a náboženstva svedčí o jeho univerzálnom význame a hlbokom zakorenení v ľudskom vedomí. (Vermander, B., 2016). Klas v Našom prípade symbolizuje všadedostupnú hojnosť, ale aj výber naloženia s touto materiálou. Príbeh však zostáva otvorený vo forme aj v prejave. Snahou nebolo nastoliť distopickú scéneriu, skôr bežnú realitu v podobe časovo zamrznutého momentu v pohybe. Tento moment však stále plynie.

"The answer, my friend, is blowin' in the wind
The answer is blowin' in the wind."
(Bob Dylan, 1963).

Použitá literatúra :

- Barthes, Roland. ,(1957), "*Mythologies* ",
Baudrillard, Jean. ,(1981)– "*Simulacra and Simulation* ",
Štěříková, Hana., (2020) "Věda a ideologie ve sporech o počátek ruských dějin." *Slavia-časopis pro slovanskou filologii* 89.3: 307-329.
Vermander, B. (2016). Wheat and religion. *The World Wheat Book*, 3, 1437-1515.